

Risikofaktorer for fremtidig pensjonskostnad.

Seminar 7. mai 2018

Aktuarfirmaet Lillevold & Partners AS

www.aktuarene.no

www.aktulator.no

Risiko for ....

- Medlemmer/arbeidstagere som fremtidige pensjonister
- Arbeidsgiver
- Pensjonsleverandør

Grunnleggende risikofaktorer for arbeidsgiver

- Fremtidig lønnsutvikling:
  - Gammel ordning: Utvikling for hver enkelt arbeidstager
  - Ny ordning: Alminnelig lønnsutvikling (= G)
- G/pensjonsregulering:
  - Som i gammel ordning
- Avkastning:
  - Som i gammel ordning

Mer spissfindige risikofaktorer for arbeidsgiver

- Samordning og «bruttogaranti»:
  - Bortfaller for fullt i innfaset påslagsordning
  - Overgangsperiode
- AFP:
  - Gammel ordning: Avhengig av kvalifisering og arbeidstagers eget valg. Svært uforutsigbart
  - Ny ordning:
    - Kvalifisering: Lite forutsigbart om den enkelte arbeidstager «går i APF-felle» og mister rett
    - Likevel forholdsvis forutsigbart på aggregert nivå
    - Alle uansett med rett til Betinget tjenestepensjon som minimum

Innskudd vs. premie - PB vs. premiereserve

«Vekslingskurs» fra PB
til pensjonsytelse

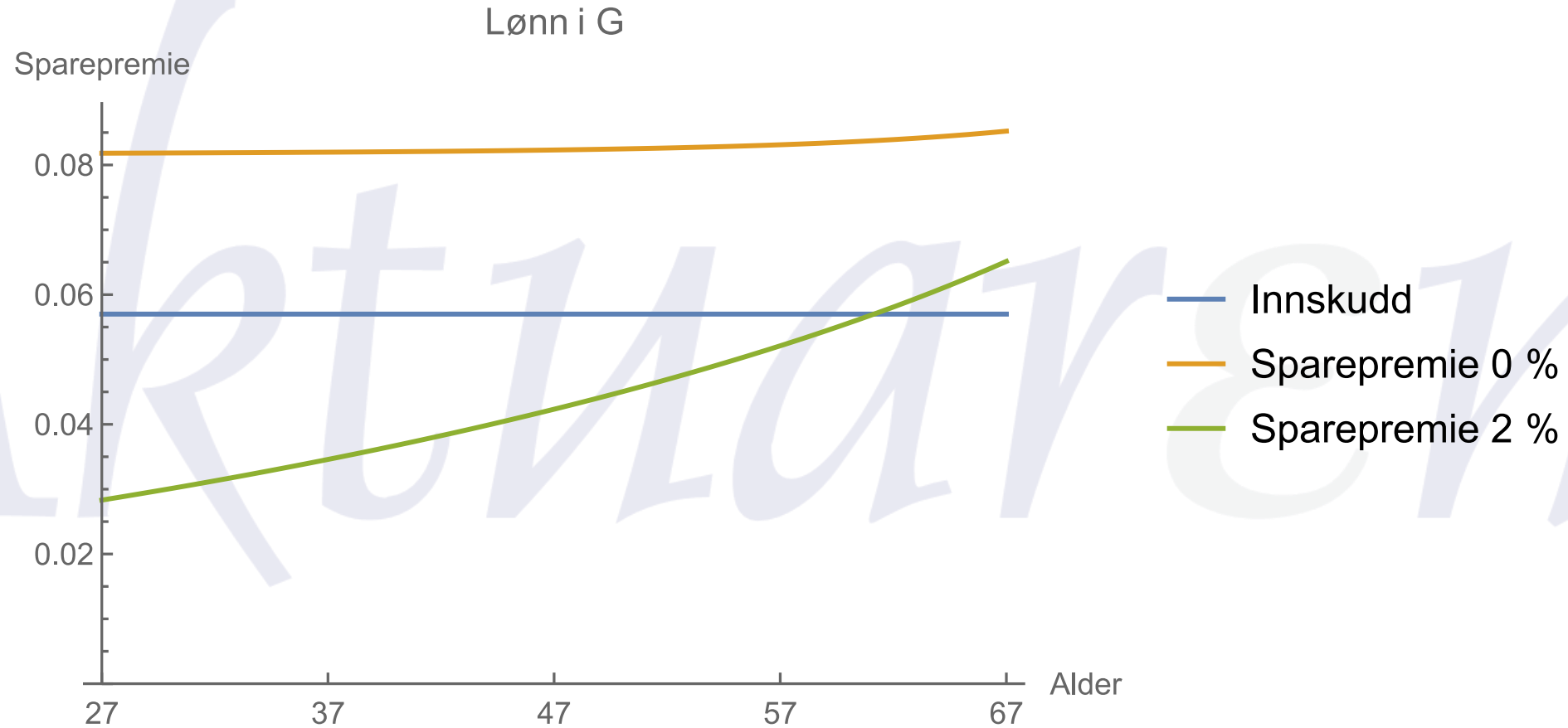
vs.

pensjonsleverandørens
tariff.

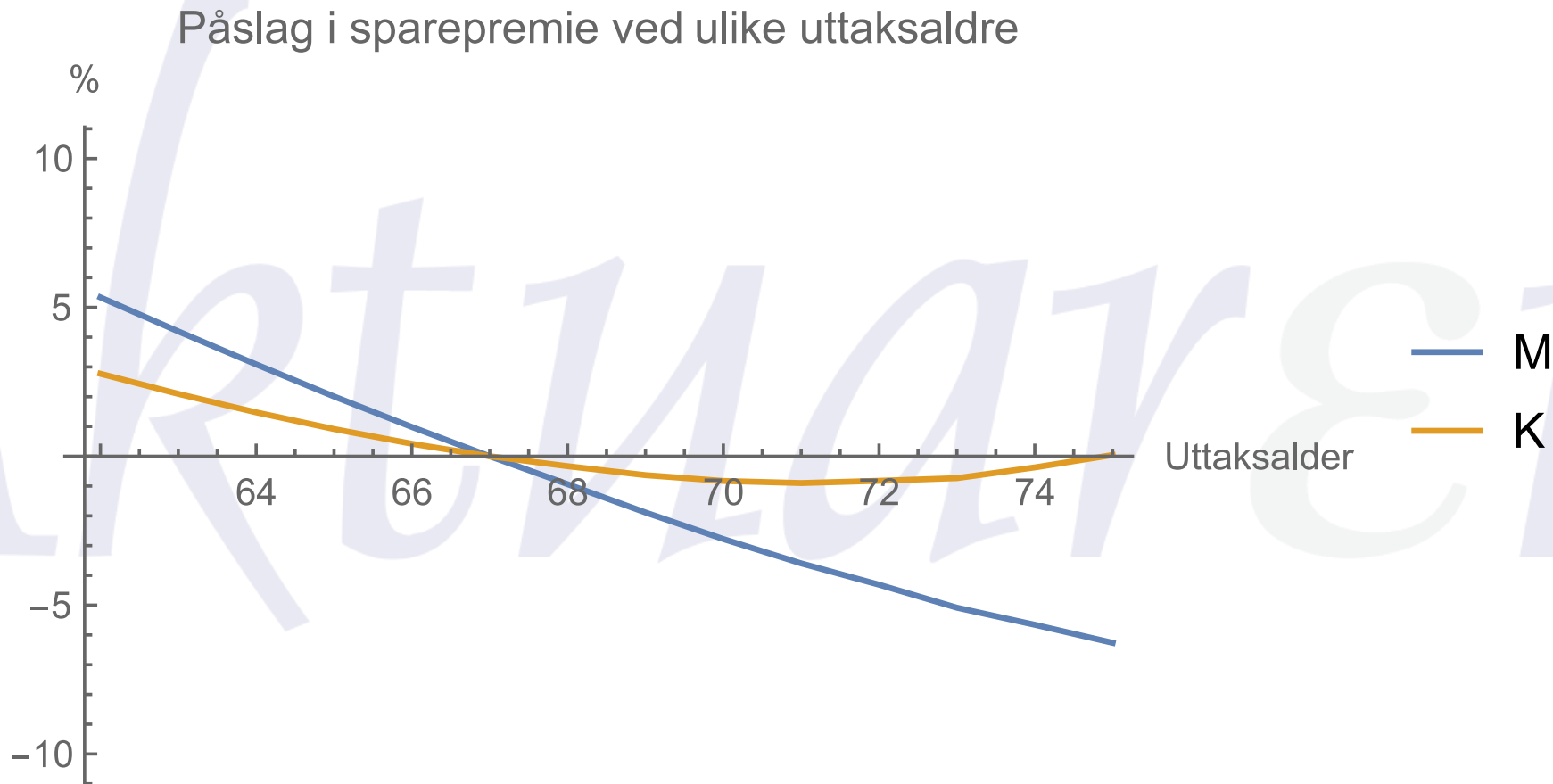
Ved 67 år.

	Menn	Kvinner
Delingstall (kjønnsnøytralt)	14,67	14,67
Forventet gjenstående levetid med K2013	20,37	23,55
«Delingstall» med K2013 (diskonteringsfaktor 0,9925)	18,66	21,32
Engangspremie med 2% beregningsrente (diskonteringsfaktor 1/1,02)	16,29	18,29

Påslagsmodellen: Innskudd vs. forsikrings- teknisk premiesats for K (% av pensjonsgrunnlag)

Uttaksaldre - ikke kostnadsnøytralt. Kostnadsrisiko for arbeidsgiver.

Levealdersjustering

- Hvis høyere (evt. lavere) økning i levetid enn forventet:
  - Pensjonsytelser for fremtidige pensjonistkull lavere (evt. høyere) enn prognostisert
- Pensjonskostnad for arbeidsgiver hvis «avvikende» økning i levetid?
  - Hvordan vil pensjonsleverandørene tilpasse sine tariffer?